

friesland college

Servicedocument Loopbaan & Burgerschap (L&B)

Uitwerking beoordeling

versie 2 (2017)

M.I.V. STUDIEJAAR 2017-2018

Inhoud

Voorwoord	3
1. Korte beschrijving van de kaders	4
Inleiding.....	4
1.1 Mindset voor L&B van Friesland College.....	4
1.2 Opbrengst voor de student	4
1.3 Landelijke kwalificatie eis	5
2. Inspanningsverplichting	5
3. Van onderwijs naar beoordeling.....	6
4. Hulpmiddelen en criteria	6
Inleiding.....	6
4.1 Documenten	7

Voorwoord

Onderwijs ontwikkelingen binnen en buiten het Friesland College hebben ertoe geleid dat de bestaande documenten voor het afronden van Loopbaan & Burgerschap (L&B) aangepast moeten worden. Om de juiste keuze voor afronden van L&B te kunnen maken zijn gesprekken gevoerd met docenten, studenten en de regieraad Examinering.

In het examineringsproces voor een student van de MBO-opleiding wordt L&B benoemd als diploma-eis. Aan een diploma-eis moet de student voldoen om het MBO diploma van de betreffende beroepsopleiding te kunnen ontvangen. De inspanningsverplichting voor Burgerschap was voorheen al een diploma eis. Nieuw is nu dat Loopbaan in het FC ook een diploma-eis is geworden. De ontwikkeling van de loopbaan met de competenties die daarbij horen, was voorheen opgenomen in het eindgesprek dat deel uitmaakt van het examenpalet.

De wens was dat het eindgesprek gehandhaafd blijft en dat burgerschapsontwikkeling hieraan gekoppeld wordt.

Daarnaast zijn de generieke eisen in het Examen- en Kwalificatiebesluit voor loopbaan en burgerschap aangescherpt. Aan de kwalificatie-eisen L&B zijn in juli 2016 het kritisch denken en de mensenrechten toegevoegd. Beide thema's zijn nu in de beoordelingen meegenomen.

Inhoudelijk zijn twee processen te onderscheiden nl: a. beoordelen om te leren, doel hiervan is om ontwikkeling zichtbaar te kunnen maken en b. beoordelen in kader van afronden en voldoen aan een diploma-eis.

Dit document is één van de twee servicedocumenten die gekoppeld zijn aan [het Kaderdocument Loopbaan en burgerschap \(L&B\)](#). De servicedocumenten zijn:

-[Handreikingen, bronnen en instrumenten](#)

-Uitwerking beoordeling Loopbaan- & Burgerschapsontwikkeling

1. Korte beschrijving van de kaders

Inleiding

Voor het MBO is alleen een voorbereiding op een beroep niet voldoende. Naast eisen voor een beroep hebben we in Nederland ook (wettelijke) eisen rond loopbaan en burgerschap (L&B). De drievoudige kwalificatieopdracht voor het MBO houdt in dat een student zich kwalificeert voor:

- de arbeidsmarkt (loopbaan),
- voor het vervolgonderwijs (studie- en loopbaan),
- voor de samenleving (burgerschap).

De scholen van het Friesland College geven vorm en inhoud aan L&B vanuit het 'FC Koersplan 2015-2018', de leerprincipes van 'Praktijk gestuurd leren', de cultuurwaarden, onderwijsontwikkelingen en de wettelijke kaders. Dit alles ligt ten grondslag aan de 'FC mindset L&B'. Deze FC mindset is voor scholen en docenten richtinggevend voor de inhoudelijke invulling van Loopbaan & Burgerschap.

1.1 Mindset voor L&B van Friesland College

Loopbaanontwikkeling vormt de basis voor elke beroepsopleiding. Het doel van een student is na het behalen van zijn diploma uit te stromen naar de arbeidsmarkt of hij kiest om zich verder te ontwikkelen naar een ander niveau of andere richting. Burgerschapsvorming draagt bij aan de maatschappelijke betrokkenheid van studenten. Het doel is actief burgerschap, het kunnen en willen participeren in de samenleving en daarbij zelfstandig, kritisch en verantwoord kunnen handelen. Bij L&B gaat het er ook om dat de student zich bewust is van eigen opvattingen en gedrag en dat hij hier de verantwoordelijkheid voor neemt.

L&B is niet alleen belangrijk voor de vorming van de individuele student maar verbetert ook het (leer)klimaat binnen de school. Studenten die gemotiveerd en betrokken zijn, zullen meer verantwoordelijkheid voelen voor gemeenschapsbelangen binnen en buiten de school. Hiermee kan de school gezien worden als mini-maatschappij. Studenten zijn in de gelegenheid om alle facetten te ervaren en ervan te leren.

De docenten van het Friesland College dagen de studenten uit om zelf actief aan de slag te gaan met wat zij moeten leren om te voldoen aan de kwalificatie-eisen van hun opleiding. Studenten worden uitgedaagd om:

- Initiatiefrijk en ondernemend te zijn
- Keuzes te maken en resultaat te laten zien
- Creativiteit te gebruiken
- Zich autonoom op te stellen en verantwoordelijkheid te nemen
- Respectvol en betrouwbaar te zijn
- Gemotiveerde mening te hebben en kleur te bekennen
- Feedback te vragen en te geven.

1.2 Opbrengst voor de student

Wanneer de student zich ontwikkelt op de bovenbeschreven mindset zal in het kader van L&B dit er in resulteren dat de student:

- vanuit eigen kracht, zelfsturend, ondernemend, creatief, resultaat gericht en autonoom is,

- zich bewust is van mensenrechten, onderlinge afhankelijkheid, verschillen in culturen en denk-, leef- en samenlevingsvormen in hun omgeving en de wereld waaraan zij deelnemen,
- kritisch is naar zichzelf en kritisch kijkt naar de leefomgeving en de samenleving als geheel.

1.3 Landelijke kwalificatie eis

Voor zijn mbo-diploma moet de student in zijn opleiding voldoende deelnemen aan activiteiten voor loopbaan en burgerschap. De wettelijke eis is dat hij een inspanningsverplichting heeft. Voor de school en voor studenten geldt de volgende *inspanningsverplichting*:

- De school zorgt voor een gevarieerd, passend aanbod, adequate begeleiding en legt de criteria vast waaraan de inspanning van de student getoetst kan worden.
- De student maakt inzichtelijk dat hij zich tijdens zijn opleiding inspant en dat hij zijn L&B competenties zo ver als voor hem/haar mogelijk ontwikkelt.

2. Inspanningsverplichting

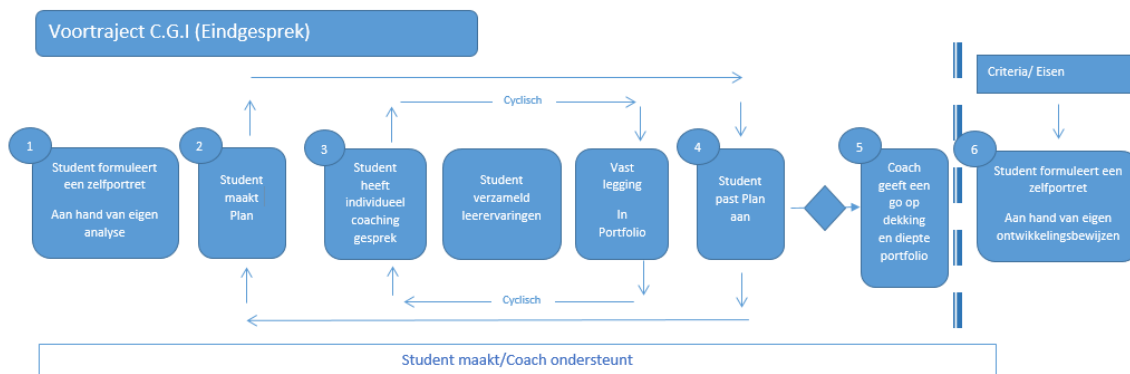
Dit betekent dat de student in zijn opleiding actief moet meedoen aan onderdelen op het gebied van Loopbaanontwikkeling en Burgerschap. De landelijke eisen staan in het document 'Kwalificatie-eisen loopbaan en burgerschap'.

Om aan deze inspanningsverplichting te voldoen worden er drie dingen van de student verwacht.

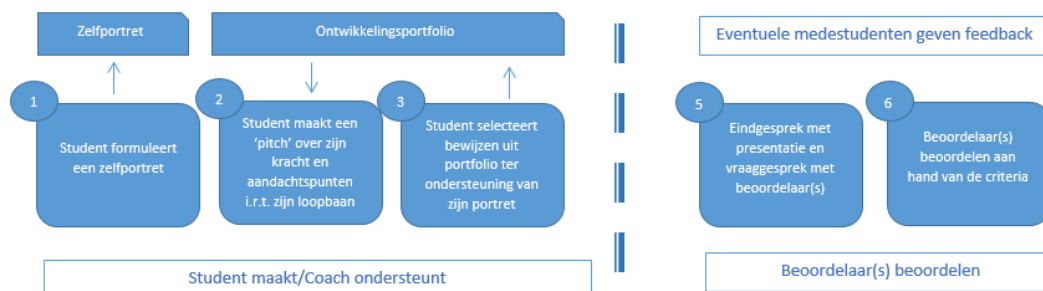
1. Tijdens zijn opleiding neemt de student deel aan activiteiten voor loopbaan en burgerschap. Ook kan hij meedoen aan activiteiten van het Friesland College, die breder zijn dan zijn eigen opleiding. (zie [Servicedocument Loopbaan Burgerschap 12 september 2016](#)) In zijn portfolio laat de student vervolgens zien wat hij gedaan heeft en welk resultaat dit had.
2. Gedurende zijn opleiding heeft de student minimaal driemaal per jaar een formeler gesprek over die dingen die hij gedaan heeft (inspanningen). Hij krijgt individuele feedback/feed forward. Hulpmiddel is het portfolio van de student. Samen wordt bekeken of de activiteiten die de student heeft uitgevoerd ook het gewenste leerresultaat hebben gehad (beoordelen om te leren). Samen met de coach worden de vervolgactiviteiten besproken (gericht op ontwikkeling). Deze activiteit worden door de student uitgevoerd. Aan het einde van de opleiding geeft de coach met een GO aan dat de student klaar is om deel te nemen aan het eindgesprek. Hierbij kijkt de coach vooral terug op het ontwikkelproces.
3. De coach begeleidt en ondersteunt de student bij het maken van zijn zelfportret. In dit zelfportret maakt de student de ontwikkeling die hij tijdens zijn opleiding heeft doorgemaakt zichtbaar. Onderlegger voor het zelfportret is zijn portfolio. In het eindgesprek presenteert de student zichzelf aan de hand van dit zelfportret bijvoorbeeld in de vorm van een pitch. Na afloop van de presentatie volgt een reflectie gesprek. In dit gesprek moet de student laten zien dat hij zichzelf (zelfstandig) kan blijven ontwikkelen. Dit is dus vooral een blik vooruit naar zijn toekomst. Dit wordt beoordeeld door een andere beoordelaar.

Een student heeft aan de diploma-eis voor L&B voldaan, indien hij aan alle drie de criteria van de inspanningsverplichting voldaan heeft.

3. Van onderwijs naar beoordeling

Schematische opzet van een Eindgesprek

4. Hulpmiddelen en criteria

Inleiding

Ter ondersteuning van het hele proces zijn een aantal hulpmiddelen gemaakt. Opleidingen kunnen deze gebruiken. Bij het ontwerpen van de hulpmiddelen is ervan uitgegaan dat ze gericht zijn op leren en ontwikkelen in de mindset, dat er sprake is van een doorgaande lijn, dat er gekoppeld kan worden aan zowel schoolse als buitenschoolse activiteiten en dat de inhoud verwant is aan het beroep, de loopbaan en burgerschapsvorming.

Het document waarin de coach aangeeft dat de student voldoende diepgang heeft laten zien, is een vereiste om deel te kunnen nemen aan het eindgesprek. De criteria voor het eindgesprek moeten gezien worden als aandachtspunten voor docent en student.

4.1 Documenten

[Zelfportret bij de start van de opleiding](#) kan gebruikt worden voor elke nieuwe student die zichzelf presenteert aan het begin van de opleiding aan zijn coach of coachgroep. Wanneer dit gebeurt in de vorm van een zelfportret kan dat als startpunt van de ontwikkeling op mbo opleiding gezien worden. (= 0-meting)

[Feedback Feed Forward Formulier](#) door dit formulier in te laten vullen door de student en op gezette tijden te bespreken, wordt de ontwikkeling van de student zichtbaar en kan samen met de coach sturing gegeven worden aan vervolgvactiteiten.

[Voorbeeld voor het zelfportret](#) (Pitch) dit is een voorbeeld en kan door de coach gebruikt worden die zijn studenten begeleid in het traject naar de beoordeling toe.

[Onderscheid tussen leren en beoordelen](#) Dit is een schema om het verschil toe te lichten tussen dat wat in het onderwijs (portfolio) beoordeeld wordt en wat in het eindgesprek en kan door de coach gebruikt worden om het verschil aan studenten uit te leggen

[Waardering van portfolio](#) de student heeft dit document nodig om toegelaten te worden tot het eindgesprek. Dit is dus onderdeel van de beoordeling.

[Beoordeling Loopbaan en Burgerschap door een eindgesprek](#) Dit is een format voor het beoordelingsblad en moet worden ingevuld, van handtekeningen worden voorzien en opgeborgen in het examendossier van de student.